

שונות

הבקר הישראלי בזמביה

אלון קמה, מושב אביגדור – משק גלון, זמביה

משתדל לתת לחולבות, לפרות ולעגלות לפני המלטה את התנאים הטובים ביותר יחסית.

ההזנה

מבחינת מנת המזון, אין כרגע כל בעיה להשיג את המרכיבים הדרושים להרכבת מנה מתאימה. השבוע התחלתי להאביס תחמיץ תירס מעורבל עם גפת בירה. מזון זה עושה רושם טוב, אך טרם ידועה לי תכולתו המדוייקת של החומר, שדוגמה ממנו נשלחה לבדיקה. אני מחכה לקבל את התוצאות מהמעבדה.

חלב

להפתעתי, ועל אף התנאים הגרועים, ניכר שיפור בתנובת החלב. כעת אנו חולבים 85 פרות ישראליות. התנובה הממוצעת היומית היא 19 ליטר, מ-35 פרות בתחלובה שניה ו-50 מבכירות. תקוותי היא שנוכל לספק אספסת טריה יום יום אם רק יפסקו במקצת הגשמים והשדות יהיו מעט יותר יבשים, מצב אשר בוודאי יביא לשיפור נוסף בתנובה. אנו חולבים במכון חליבה שדרת דג 8x8, תוצרת פולוד. המכון מוכיח את עצמו כטוב ואמין.

בנוסף ל-85 הישראליות אנו חולבים עוד כ-60 פרות מרדזיה. אלו האחרונות מניבות בממוצע 6 ליטר ליום (!). האם דרושה הוכחה חזקה יותר לעליונות פרותינו?

משקו של מר גלון היה הראשון לקליטת בקר ישראלי פריזי. זהו משק גדול ומתקדם, לפי המושגים הזמביים, אשר החזיק עדר חלב זה שנים רבות עוד לפני ייבוא העגלות ההרות הישראליות הראשונות.

אם גם המשק היה מנוהל ברמה העולה על הרמה המקובלת בחקלאותה של מדינה זו, הרי רמה זו לא התאימה כדי להביא את פרותינו לייצור הפוטנציאלי הטמון בהן. אמנם מבכירותינו הניבו מן הרגע הראשון יותר חלב מאשר שאר הפרות שהיו מצויות במשק, אך תנובת המבכירות של 11 ליטר ליום היתה רחוקה ממה שהן היו מסוגלות להניב.

עם הגיעי הנה כבר לפני למעלה משנה, היה עלי להביא את המשק לתנאים המאפשרים ייצור חלב הולם לפי המושגים המקובלים עלינו. חשוב שנוכיח את כושרו של הבקר הישראלי בתנאי הסביבה האפריקניים. אין ספק שבקרנו מסוגל לעמוד בהצלחה בתנאים אלה.

בעת כתיבת שורות אלו (אמצע פברואר 1981) המליטו 50 מתוך 60 העגלות האחרונות שהוטסו הנה. כולן המליטו ללא כל בעיות מיוחדות. הוולדות גדולים ויפים, במיוחד צאצאי יורש ופדיין. הפרות עדיין נמצאות בתנאי שיכון גרועים, ולא חל בהם שינוי בחודשים האחרונים. טרם התחלנו לבנות את הסככות, וכנראה נעשה זאת בחודש הבא, כאשר יפסקו קצת הגשמים. ברור שגם עכשיו אני

יונקים

עד כה לא נתקלנו בבעיות שילשולים או תמותה אצל הגידול. על אף זאת אני מחכה למשלוח של אלקטרוליט מהארץ כפי שהובטח לי.

*

ההתפתחות לעתיד

בעל המשק מתכוון ליבא עוד כ-100 עגלות הרות מישראל ונראה שהדבר יצא לפועל בקרוב. בכלל מורגשת פה התעניינות ערה בפרות שלנו. אמנם ריבוי המבקרים פה במשק בו אני עובד והזמן ה"נגזל" ממני לטפל בהם – יש בהם משום התחלה של הפרעה בביצוע עבודתי השוטפת. אך טובה ההרגשה להראות את "סחורתנו" ואת יכולת הייצור שלה.

בחדש הראשון לחייהם מוחזקים היונקים במבנה סגור, כל הוולדות ביחד, על ריפוד קש. בשעת ההגמעה הם נקשרים בשרשרות. במשך השבוע הראשון מגמיעים אותם בקולוסטרום. במשך החדש הראשון מקבל כל ולד 4 ליטר חלב מלא ביום (2 מנות של 2 ליטר כל אחת).

בחדש השני לחייהם עוברים היונקים לשיכון חופשי: תאים מוגנים, פתוחים לחצר. מגמיעים אותם ב-2 ליטר חלב מלא ליום. בגיל 8 שבועות נגמלים העגלים.

מהיום הראשון מאביסים תערובת מתוצרת עצמית, המכילה חיטה גרוסה, תירס גרוס, אספסת גרוסה, מלח, DCP וויטמינים. תכולת החלבון בתערובת – כ-20%. העגלים אוכלים אותה ברצון.

"שיקומו של ענף החלב"

מסתבר שלמרות התנאים הקשים ששררו במשקו של מר גלאון – תנאי רטיבות גבוהה ובעיות בינוי – התאקלמו הבהמות הישראליות היטב ומצבן הגופני מעולה. מסכם כותב המאמר: "הרפת החדשה הינה מקורה עכשיו ויחידת החליבה תותקן בקרוב. כעת נחלב העדר ידנית... ומניב 14 ליטר לפרה בממוצע בתחלובה הראשונה".

תחת כותרת זו מתפרסם בירחון הזמבי Productive Farming מחודש אוקטובר 1980, מאמר הדן בשני משקי חלב באזור לוסקה, אשר ייבאו לאחרונה למעלה מ-300 מבכירות ישראליות.

במאמר מסופר על משקו של מר גלאון הנמצא במרחק של כ-20 ק"מ מלוסקה בירת זמביה, ועל משקו של וילי פרנקליון, כ-35 ק"מ מלוסקה.

שורת מבכירות של העדר הישראלי המיובא במשק גלאון